
НА ШЛЯХУ ІНТЕГРАЦІЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

На спільному засіданні Президії НАН України та колегії Міністерства освіти і науки України розглянуто питання «Про подальший розвиток співробітництва Національної академії наук України та Міністерства освіти і науки України на 2002—2007 рр.». Заслухано доповіді президента НАН України академіка НАН України Б.Є. Патона і міністра освіти і науки України академіка НАН України В.Г. Кременя.

В обговоренні доповідей взяли участь ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова ВАК академік НАН України В.В. Скопенко; голова Південного наукового центру НАН України і МОН України академік НАН України С.А. Андронаті; ректор Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського, голова Кримського наукового центру НАН України і МОН України М.В. Багров; член Президії НАН України, голова Ради Державного фонду фундаментальних досліджень академік НАН України П.Г. Костюк; перший проректор Національного технічного університету України «КПІ» член-кореспондент НАН України Ю.І. Якименко; директор Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України член-кореспондент НАН України Ю.М. Мацевитий; перший заступник Голови Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, транспорту і зв'язку, президент Малої академії наук член-кореспондент НАН України С.О. Довгий; Голова Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти С.М. Ніколаєнко; віце-прем'єр-міністр України академік НАН України В.П. Семиноженко.

Підбив підсумки обговорення президент НАН України академік НАН України Б.Є. Патон.

Президія НАН України та колегія Міністерства освіти і науки України ухвалили постанову, в якій відзначено основні здобутки щодо розвитку інтеграційних процесів у галузі освіти і науки. Так, на кінець 2001 р. вже налічувалось 8 спільних наукових установ. Між вищими навчальними закладами та науковими установами НАН України укладено близько 300 договорів про співробітництво. В академічних установах спільно з вищими навчальними закладами створено понад 80 філій кафедр, майже 40 лабораторій, 3 факультети, 6 навчально-науково-виробничих комплексів та центрів. Успішно функціонували фізико-технічний факультет подвійного підпорядкування Національного технічного університету України (НТУУ) «КПІ», Відділення цільової підготовки НТУУ «КПІ» при НАН України.

Вчені академічних установ разом з освітянами розробляли понад 340 наукових тем і проектів. Близько 1300 висококваліфікованих наукових працівників НАН України працювали сумісниками-викладачами у системі освіти, серед них 50 академіків та 78 членів-кореспондентів НАН України. Понад 430 провідних учених з вищих навчальних закладів були членами спеціалізованих наукових рад при установах НАН України, стільки ж науковців Академії входили до спеціалізованих наукових рад при вищих навчальних закладах. У 2000 р. до академічних інститутів прийнято близько 250 молодих спеціалістів — недавніх випускників. У 2000—2001 рр. понад 1500 студентів виконували дипломні роботи, а близько 4400 — проходили практику в інститутах НАН України.

Розпочали свою діяльність створені спільними наказами у 2001 р. фізико-енергетичний факультет подвійного підпорядкування Інституту високих технологій Харківського

національного університету ім. В.Н. Каразіна та Інституту проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України, факультет цільової підготовки наукових та педагогічних кадрів Інституту чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України та Національної металургійної академії України, Навчально-науковий комплекс хіміко-технологічного факультету НТУУ «КПІ» та Інституту фізичної хімії ім. Л.В. Писаржевського НАН України.

Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного (ІПМаш) НАН України спільно з 8 провідними вищими навчальними закладами Харкова, Національний науковий центр «ХФТІ», за підтримки Харківської облдержадміністрації і Харківського обласного відділення Української спілки промисловців та підприємців, запропонували організувати на базі ІПМаш НАН України Академічний науково-освітній комплекс «Ресурс». Він готуватиме фахівців високої кваліфікації для розв'язання проблеми визначення залишкового ресурсу та продовження терміну існування потенційно небезпечних техногенних об'єктів. Роботу зі створення комплексу вже розпочато.

Відділеннями наук НАН України підготовлено перелік найважливіших спільних науково-дослідних робіт (НДР) наукових установ НАН України та вищих навчальних закладів, до якого ввійшло понад 200 проектів НДР з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки (близько 70 з них — із пріоритетного напрямку «Фундаментальні дослідження з найважливіших проблем природничих, суспільних і гуманітарних наук»). Їх виконавцями є 63 наукові установи НАН України та 57 вищих навчальних закладів.

Регіональним науковим центрам надано статусу подвійного підпорядкування (НАН та МОН України), що юридично зафіксувало міжвідомчий характер їх координаційної діяльності. Вони також отримали сертифікати на проведення державної наукової і науково-технічної експертизи.

Учасники засідання були єдині в тому, що для прискорення та поглиблення зазначених процесів необхідні суттєва цільова фінансова підтримка з боку держави, включення вагомих інтеграційних проектів до Державного бюджету України.

Відзначено, що проблема залучення талановитої молоді до сфери науки і освіти та її закріплення залишається однією з найболючіших. Тому держава має вдатись до нагальних заходів для її розв'язання і реалізації Указу Президента України «Про додаткові заходи щодо підтримки молодих учених» від 9 квітня 2002 р.

Затверджено Перелік заходів, спрямованих на подальший розвиток співробітництва НАН України та МОН України у 2002—2007 рр. Визначено такі пріоритетні напрями взаємодії наукових центрів НАН України і МОН України з радами ректорів вузів у питаннях реалізації регіональної наукової та науково-технічної політики:

- залучення наукового потенціалу до розв'язання актуальних регіональних проблем, підготовка відповідних пропозицій до державних наукових і науково-технічних програм;
- сприяння збереженню та зміцненню наукового потенціалу регіону, здійснення з цією метою заходів, спрямованих на стимулювання та підвищення престижу наукової праці;
- сприяння інтеграційним процесам між наукою і освітою у регіонах, створення для цього необхідних організаційних структур;

— розробка та реалізація пропозицій щодо підготовки наукових кадрів та спеціалістів відповідно до потреб регіонів;

— просвітницька діяльність, спрямована на підвищення інтелектуального потенціалу регіону (конференції, лекції, виступи провідних учених у місцевих засобах масової інформації, виставки, конкурси тощо).

Затверджено оновлений перелік базових наукових установ і вузів, на які покладається організаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласних науково-координаційних рад регіональних наукових центрів НАН України і МОН України.

За результатами спільного засідання підписано Договір про співробітництво між Національною академією наук України і Міністерством освіти і науки України.